

Nr 212.

Av herr Hage och herr Hansson, Sven, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrade bestämmelser rörande fridlysning av björn och lo.

Den i Kungl. Maj:ts proposition nr 93 behandlade frågan om fridlysning av björn och lo har — åtminstone då det gäller björnen — vid flera tillfällen varit föremål för diskussioner i riksdagen samt vid sammankomster inom de landsdelar, som beröras av frågan. Inom den befolkningsgrupp — lapparna — för vilken det har en synnerligen stor betydelse, huru denna lagstiftning utformas, finnes en så gott som enhällig opinion som gör gällande, att *ingen* fridlysning bör existera, då det gäller björn eller andra rovdjur, som under vissa situationer bevisligen angripa och döda lapparnas husdjur — främst renarna — och därigenom tillfoga nämnda folkstam betydande ekonomiska förluster. Trots att någon del av dessa förluster — vilkas omfattning framkommer av propositionen — blir ersatt av staten, är en sådan opinion, som särskilt kommit till synes vid en »lappriksdag» i Arvidsjaur, Norrbotten, lätt att förstå. Säkerligen skulle också kreatursägarna i södra och mellersta Sverige, om de utsattes för sådana förluster å hemdjur, som inträffat sedan en del år tillbaka och vilka redovisas å sid. 12—16 i propositionen, protestera på ett än mera högljutt och pockande sätt än vad den mera tålmodiga och försynta lappbefolkningen gör.

Den här nämnda synnerligen realitetsbetonade opinionen möter från annat håll — främst från kretsar där man aldrig löper några risker att förlora varken liv eller egendom genom skogens vilda djur — en motopinion som gör gällande, att det är ett naturskyddsintresse att bevaka att främst björnen, »detta urskogens ståtliga högdjur» icke decimeras eller utrotas. Denna romantiska uppfattning, som icke alls kan förstås av bygdens befolkning, måste betraktas som mycket verklighetsfrämmande, i synnerhet om den ställes mot det faktum, att det i alla tider och i alla länder varit utmärkande för ett lands uppodlande och framåtskridande i kultur, att de vilda djurstammarna trängts tillbaka, decimerats och så småningom försvunnit. Detta har skett i vårt land utan att statsmakterna i allmänhet vidtagit några åtgärder för att förhindra detta — då det gällt *andra* delar av landet än för övre Norrland. Det är nämligen ett bekant faktum, att björnen för några århundraden tillbaka förekom även i sydligare delar av landet. Man har rätt att ställa den frågan: Varför har ej befolkningen i övre Norrland — främst lappar och nybyggare — samma rätt att få sin egendom skyddad på samma sätt som skett därigenom att vissa vilda djurstammar utrotats i *andra* delar av landet?

Kungl. Maj:t har nu i prop. nr 93 framlagt vissa förslag, som innebära, att det skall tillåtas någon decimering av *björn* och *lo*, under det att *örnen* alltjämt skall vara fullständigt fridlyst — det senare trots att lappfogdarna i Norrbotten även förordat åtgärder mot detta djur. De synpunkter, som här ovan framförts, jämte det faktiska i propositionen klarlagda förhållandet att samtliga dessa djur i stor utsträckning angripit och dödat hemdjur, tillhörande befolkningen i bygden — varjämte angrepp på människor även någon gång då och då förekommit — borde utgöra ett fullgott skäl för att jakten på nämnda djur finge bedrivas utan några inskränkningar. Det borde knappast vara ett statsintresse att — som framhålles i propositionen — »bevara en livsduglig björnstam för framtiden». Tvärtom borde det vara ett allmänt intresse, att *skadedjur av dessa och liknande slag avsevärt decimeras* vilket i stort skett i *andra* delar av landet, där de i stort sett utrotats och detta med statsmakternas gillande.

Synpunkter av liknande slag på denna fråga ha, som framgår av propositionen, framförts av länsstyrelsen i Västerbottens län, vilken ansett, att gällande fridlysningsbestämmelser rörande björn och lo borde upphävas inom Norrbottens och Västerbottens län samt landskapet Jämtland för en tid av exempelvis ett år. Sedan skulle dessa bestämmelser om upphävandet av fridlysningsenligt nämnda länsstyrelses mening kunna få fortsatt giltighet under ett år i sänder. Då det emellertid av i propositionen befintliga uppgifter framkommer, att björn och lo även i viss utsträckning anfallit och dödat hemdjur i Västernorrlands län, vore det rimligt, att liknande bestämmelser även borde bli gällande i detta län.

Slutligen framkommer det av propositionen, att tamdjur, tillhörande befolkningen inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län dödat av *örn*. Lappfogdarna i Norrbotten ha med hänsyn härtill och på mycket goda grunder samt med utgångspunkt från den erfarenhet de ha i frågan ifrågasatt, att den existerande fridlysningsen av *örn* även skulle upphävas. Det finnes säkerligen mycket starka skäl även för detta.

Under hänvisning till vad här ovan anförts samt särskilt med beaktande av de synpunkter på frågan, som anförts av länsstyrelsen i Västerbottens län, hemställas härmed,

att riksdagen, då den beretts tillfälle att giva sin mening till känna i denna fråga — där Kungl. Maj:t har rätt att i administrativ väg utforma behövliga författningsändringar — måtte avgiva ett utlåtande till Kungl. Maj:t efter de riktlinjer, som här ovan framförts.

Stockholm den 17 mars 1943.

Ernst Hage.

Sven V. Hansson.